

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedkyně JUDr. Lenky Kaniové a soudců JUDr. Josefa Baxy a JUDr. Ivo Pospíšila v právní věci žalobkyně: **Mgr. S. W.**, zastoupena JUDr. Janem Walterem, advokátem se sídlem Volyňských Čechů 837, Žatec, proti žalovanému: **Městský úřad Vejprty**, se sídlem Tylova 870/6, Vejprty, o žalobě na ochranu proti nečinnosti žalovaného, v řízení o kasační stížnosti žalobkyně proti rozsudku Krajského soudu v Ústí nad Labem ze dne 14. 4. 2020, č. j. 15 A 147/2019 – 36,

t a k t o :

- I.** Kasační stížnost **s e z a m í t á .**
- II.** Žalobkyně **n e m á p r á v o** na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.
- III.** Žalovanému **s e** náhrada nákladů řízení o kasační stížnosti **n e p ř i z n á v á .**

O d ů v o d n ě n í :

I. Vymezení věci a rozsudek krajského soudu

[1] Žalobkyně žádostí ze dne 18. 8. 2017 podanou podle zákona č. 106/1999 Sb., o svobodném přístupu k informacím (dále jen „informační zákon“), požádala žalovaného o sdělení, kdy, jakým osobám a na základě jakého právního důvodu byly poskytnuty informace (vč. kopií listin) ze spisů stavebního úřadu žalovaného č. j. 1273/2017, č. j. 755/2017, č. j. 617/2017 a č. j. 980/2017. Dále žádala o sdělení, jaké konkrétní informace

byly té které osobě poskytnuty, a požádala o poskytnutí kopií záznamů o poskytnutí informací.

[2] Žalobkyně se následně žalobou podanou u Krajského soudu v Ústí nad Labem domáhala ochrany proti nečinnosti žalovaného spočívající v tom, že žalovaný nevyřídil zcela její žádost. Podle žalobkyně žalovaný zůstal částečně nečinný, neboť nevyřídil žádost v části, která se týkala poskytnutí informací ze spisů žalovaného č. j. 1273/2017, č. j. 617/2017 a č. j. 980/2017, a pokud jde o část žádosti, která se týkala spisu č. 755/2017, žalovaný nevyřídil žádost, co do požadované informace, jaké konkrétní informace byly poskytnuty, komu (adresát je označen jen jako „zástupce“ konkrétní osoby), na základě jakého právního důvodu, a dále co do vyžádaných kopií záznamů o poskytnutí informací.

[3] Krajský soud žalobu zamítl. Konstatoval, že žalovaný vydal dne 19. 9. 2019 přípis označený jako rozhodnutí, v němž uvedl, že zasílá požadovanou informaci, a to v následujícím znění: *„dne 30. 6. 2017 sdělením č. j. MU-VEJ/1911/2017/Su-Še byla [poskytnuta] kopie dokumentů ze spisu 755/2017, zástupci Mgr. S. W.. Po prozkoumání materiálů jsme na našem úřadu nedohledali žádnou jinou evidenci toho, jakým osobám a na základě jakého právního důvodu byly poskytnuty informace (vč. kopií listin) ze spisů stavebního úřadu č. j. 1273/2017, č. j. 755/2017, č. j. 617/2017 a č. j. 980/2017.“* Ke stížnosti žalobkyně vydal Krajský úřad Ústeckého kraje rozhodnutí ze dne 2. 10. 2019, kterým podle § 16a odst. 6 písm. a) informačního zákona postup žalovaného potvrdil.

[4] K požadovaným informacím ze spisu č. j. 755/2017 žalovaný sdělil, že neposkytl informace nikomu jinému než žalobkyni dne 30. 6. 2017, a to prostřednictvím jejího zástupce. Soud k tomu uvedl, že zástupce sice jedná osobně a projevuje svoji vůli, avšak veškerá právní jednání jsou přičitatelná zastoupenému (žalobkyni). Není tedy nesprávné, pokud se uvede jako osoba, jíž byla informace poskytnuta, sama žalobkyně a nikoliv jmenovitě její zástupce. Žalobkyně ostatně ani netvrdí, že by měla jiného zástupce než JUDr. Jana Waltera a mohlo dojít k záměně. Uvedená jednoznačná identifikace žalobkyně jako jediné osoby, které byly poskytnuty informace, s sebou nese i další významné důsledky. Je z ní totiž patrné, že hmotné právo na získání informací bylo u žalobkyně naplněno, neboť ona byla jediným předchozím žadatelem a příjemcem informací a kopií ze spisu, a tedy informace, které žalobkyně žádala, jí již byly dříve poskytnuty. Právo na informace neslouží k tomu, aby byl povinný subjekt nucen k bezúčelnému cizelování odpovědí na žádosti o informace tak, aby jeho odpovědi zrcadlově odpovídaly žádosti, ale účelem tohoto práva je co možná nejširší a neformální poskytování informací. To bylo v daném případě naplněno.

[5] Krajský soud zdůraznil, že žalovaný uvedl, že žádnou jinou evidenci ani ve vztahu k ostatním spisům nedohledal. I negativní informace o tom, že neexistuje žádná evidence o poskytnutí informací z uvedených spisů, má rovněž svoji informační hodnotu, byť ji nelze za poskytnutí informace *stricto sensu* považovat. V daném případě žalobkyně netvrdila, že by taková evidence měla existovat, resp. že by poskytnutá informace nebyla úplná, a že žádaly informace i jiné konkrétní osoby, zůstala pouze u tvrzení, že odpověď žalovaného nevyčerpává jednotlivé body žádosti. S tímto formálním náhledem se však soud neztotožnil a konstatoval, že žalovaný informace poskytl v dostatečném rozsahu, žádost

žalobkyně vyčerpal, a nebylo tak jeho povinností poskytnutí informací částečně odmítnout.

II. Kasační stížnost a vyjádření žalovaného

[6] Žalobkyně (stěžovatelka) podala proti rozsudku krajského soudu kasační stížnost, ve které navrhl, aby Nejvyšší správní soud napadený rozsudek zrušil a vrátil věc krajskému soudu k dalšímu řízení.

[7] Namítla, že krajský soud vycházel ze skutkové podstaty, která nemá oporu ve správním spisu [důvod dle § 103 odst. 1 písm. b) zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního (dále jen „s. ř. s.“)]. Pokud jde o poskytnutí údajů ze spisu č. j. 755/2017, žalovaný uvedl, že kopie dokumentů poskytl zástupci stěžovatelky. Více k tomu neuvedl. Žalovaný tak především nesdělil, že údaje poskytl *pouze* tomuto zástupci. Takový závěr nelze ze sdělení ani dovodit. Z toho, že povinný subjekt poskytl nějaké údaje konkrétnímu žadateli, nevyplývá, že je neposkytl ještě někomu jinému. Součástí spisu 7855/2017 je také e-mail, kterým se vedoucí stavebního úřadu obracela na jistého pana B., zasílala mu blíže neoznačené podklady ke spisům č. j. 1273/2017, č. j. 755/2017, č. j. 617/2017 a č. j. 980/2017. Je tedy zřejmé, že údaje z uvedených spisů žalovaný poskytl i někomu jinému než stěžovateli a jindy než 30. 6. 2017.

[8] Nezákonnost napadeného rozsudku [§ 103 odst. 1 písm. a) s. ř. s.] spočívá dle stěžovatelky v nesprávném výkladu § 15 odst. 1 informačního zákona. Úvahy krajského soudu založené na rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 30. 5. 2013, č. j. 4 As 50/2012 – 71, jsou nesprávné, neboť byly překonány usnesením rozšířeného senátu ze dne 20. 11. 2018, č. j. 5 As 18/2017 – 40, č. 3847/2019 Sb. NSS. Stěžovatelčin požadavek, aby v případě, že žalovaný informacemi nedisponuje, bylo vydáno rozhodnutí o odmítnutí (případně aby informace byly dodatečně vytvořeny), tedy rozhodně nelze označit za pouhý formalismus. Pouze v případě, kdy je vydáno rozhodnutí o odmítnutí žádosti, se žadatel může obrátit na soud s žalobou podle § 65 odst. 1 s. ř. s. Pokud je žádost vyřízena sdělením, že povinný subjekt vyžádané informace nemá, pak žadatel přichází o možnost zpochybňovat důvodnost odepření informací. Povinný subjekt musí jednak ukázat, že informaci skutečně dohledával, a jednak uvést úvahu, že informací není povinen disponovat. Pokud zde není rozhodnutí o odmítnutí, žadatel se tím zbavuje možnosti tyto předpoklady napadat.

[9] Žalovaný se ke kasační stížnosti v soudem stanovené lhůtě nevyjádřil.

III. Posouzení kasační stížnosti

[10] Soud při posuzování kasační stížnosti dospěl k závěru, že je přípustná, má požadované náležitosti, byla podána včas a osobou oprávněnou. Důvodnost kasační stížnosti posoudil v mezích jejího rozsahu a uplatněných důvodů (§ 109 odst. 3 a 4 s. ř. s.); neshledal přitom vady, jimiž by se musel zabývat i bez návrhu.

[11] Kasační stížnost není důvodná.

[12] Soud nejprve konstatuje, že stěžovatelka správně zvolila žalobní typ, tedy žalobu na ochranu proti nečinnosti správního orgánu. Ze stěžovatelkou odkazovaného usnesení rozšířeného senátu (č. j. 5 As 18/2017 – 40) plyne, že potvrzení postupu povinného subjektu podle § 16a odst. 6 písm. a) informačního zákona, vydané na základě stížnosti dle § 16a odst. 1 písm. b) nebo c) téhož zákona, není rozhodnutím o žádosti o poskytnutí informace ve smyslu § 65 s. ř. s. Bezvýsledným vyčerpáním této stížnosti jako prostředku ochrany proti nečinnosti jsou splněny podmínky pro podání žaloby na nečinnost proti povinnému subjektu. Shledá-li soud žalobu důvodnou, nařídí povinnému subjektu, aby o žádosti rozhodl.

[13] Nejvyšší správní soud považuje za správný závěr krajského soudu týkající se poskytnutí údajů ze spisu zn. 755/2017. Podle názoru kasačního soudu ze sdělení žalovaného jednoznačně vyplývá, že informace z tohoto spisu poskytl dne 30. 6. 2017 stěžovatelce prostřednictvím jejího zástupce. Byť žalovaný ve sdělení ze dne 19. 9. 2019 neuvedl, že informace poskytl *pouze* stěžovatelčině zástupci, z kontextu celého sdělení tato skutečnost jednoznačně vyplývá.

[14] Stěžovatelka nesprávnost skutkových zjištění dovozuje z e-mailu odeslaného vedoucí stavebního úřadu, z něž je podle stěžovatelky zřejmé, že žalovaný údaje ze spisu zn. 755/2017 poskytl i jiné osobě. S ohledem na skutečnost, že stěžovatelka v řízení před krajským soudem námitku existence této e-mailové korespondence neuplatnila, nemůže k ní kasační soud podle § 109 odst. 5 s. ř. s. přihlížet.

[15] Stěžovatelka v kasační stížnosti dále namítla, že pokud žalovaný určitou informací nedisponoval, měl v této části vydat rozhodnutí o odmítnutí žádosti.

[16] Podle § 15 odst. 1 informačního zákona *pokud povinný subjekt žádosti, byť i jen zčásti, nevyhoví, vydá ve lhůtě pro vyřízení žádosti rozhodnutí o odmítnutí žádosti (dále jen „rozhodnutí o odmítnutí žádosti“), popřípadě o odmítnutí části žádosti, s výjimkou případů, kdy se žádost odloží.*

[17] Postupem povinných subjektů v případě neexistence požadované informace se Nejvyšší správní soud již mnohokrát zabýval. Z konstantní judikatury vyplývá, že neexistence požadované informace představuje tzv. faktický důvod pro odmítnutí žádosti o informace (viz rozsudky Nejvyššího správního soudu ze dne 10. 1. 2019, č. j. 1 As 359/2018 – 30, ze dne 7. 4. 2015, č. j. 6 As 136/2014 – 42, ze dne 2. 4. 2008, č. j. 2 As 71/2007 – 56. Např. v posledně uvedeném rozsudku kasační soud vyslovil, že „*poskytnutí informace lze odmítnout nejen z důvodů právních, jež jsou taxativně vyjmenovány v § 7 - § 11 zákona o svobodném přístupu k informacím, nýbrž i z důvodů faktických, které v zákoně z pochopitelných důvodů vyjmenovány nejsou. Typickým faktickým důvodem neposkytnutí informace přitom bude právě situace, kdy povinný subjekt požadovanou informaci nemá.*“ Tento názor vyplývá rovněž z odborné komentářové literatury (viz Jelínková, J., Tuháček, M. *Zákon o svobodném přístupu k informacím. Praktický komentář*. Wolters Kluwer, 2017). „*Odmítnout žádost pro neexistenci informace by nešlo (...) v případě, pokud by povinný subjekt informací nedisponoval, avšak zákon by předpokládal (výslovně či implicitně), že informaci musí mít.*“ (Furek, A., Rothanzl, L. *Zákon o svobodném přístupu k informacím a související předpisy. Komentář*. 2. vydání. Praha: Linde, 2012, s. 169; srov. tamtéž, s. 80). Odmítnutí

žádosti v částech, v nichž informace nebyla poskytnuta, tak otevírá cestu k meritornímu přezkumu postupu povinného subjektu soudem. Jak uvedl rozšířený senát Nejvyššího správního soudu v usnesení č. j. 5 As 18/2017 - 40, vůči případnému negativnímu rozhodnutí o žádosti (rozhodnutí o odmítnutí žádosti) lze následně brojit odvoláním dle § 16 informačního zákona a následně i žalobou dle § 65 s. ř. s.

[18] V posuzované věci se však kasační argumentace, v níž stěžovatelka kritizuje údajně nesprávné posouzení právní otázky postupu v případě neposkytnutí informace, kterou povinný subjekt nemá, míjí s obsahem spisu, protože o takovou situaci zde nešlo.

[19] Stěžovatelka se ve své žádosti o poskytnutí informací domáhala sdělení, „*kdy, jakým osobám a na základě jakého právního důvodu byly poskytnuty informace (vč. kopií listin) ze spisů stavebního úřadu č. j. 1273/2017, č. j. 755/2017, č. j. 617/2017 a č. j. 980/2017*“. Poprosila o „*sdělení, jaké konkrétní informace byly té které osobě poskytnuty*“ a o „*poskytnutí kopií záznamů o poskytnutí informací*“. Na tuto žádost žalovaný odpověděl tak, že dne 30. 6. 2017 byla poskytnuta kopie dokumentů ze spisu 755/2017 zástupci stěžovatelky. Zároveň uvedl, že po prozkoumání materiálů nedohledal žádnou jinou evidenci toho, jakým osobám a na základě jakého právního důvodu byly poskytnuty informace (vč. kopií listin) ze spisů stavebního úřadu č. j. 1273/2017, č. j. 755/2017, č. j. 617/2017 a č. j. 980/2017. Nejvyšší správní soud této odpovědi rozumí tak, že žalovaný žádné jiné osobě než zástupci stěžovatelky informace z požadovaných spisů neposkytl (resp. si toho není vědom).

[20] Krajský soud správně uzavřel, že žalovaný žádost stěžovatelky plně vyčerpal, a nebylo tak namístě vydávat rozhodnutí o částečném odmítnutí žádosti dle § 15 odst. 1 informačního zákona. Žalovaný srozumitelně reagoval na stěžovatelčinu žádost a sdělil jí, komu a kdy informace ze spisů poskytl. Pokud přitom zjistil, že poskytl takové informace toliko jediné osobě – zástupci stěžovatelky (tj. nedohledal, že by je poskytl ještě někomu jinému), a pouze z jednoho ze stěžovatelkou zmiňovaných spisů, byla tímto sdělením žádost o poskytnutí informací zcela vyčerpána. Nejvyššímu správnímu soudu tak není zřejmé, v jaké části měl žalovaný žádost stěžovatelky odmítnout. Odpověď žalovaného je právě tou, kterou stěžovatelka požadovala, tedy sdělením toho, komu, kdy a na základě jakého právního důvodu byly poskytnuty informace z předmětných právních spisů. Kasační soud přitom považuje za absurdní, aby žalovaný ve vztahu ke všem dalším možným osobám, kterým žalovaný neposkytl informace z požadovaných spisů, žádost stěžovatelky odmítl. Stejně tak nepovažuje za smysluplné odmítnout žádost ve vztahu ke spisům zn. 1273/2017, 617/2017 a 980/2017, pokud ze sdělení žalovaného vyplývá, že informace byly poskytnuty pouze ze spisu zn. 755/2017. Žalovaný vyčerpal žádost stěžovatelky jednoznačně tím, že uvedl, že z okruhu požadovaných spisů byly poskytovány informace toliko z jednoho z nich. Odpověď žalovaného tak odpovídá formulaci žádosti stěžovatelky.

[21] Nejvyšší správní soud proto shrnuje, že za uvedené situace nebyl žádný důvod, proč by žalovaný měl vydávat rozhodnutí o částečném odmítnutí žádosti o informace podle § 15 odst. 1 informačního zákona, neboť všechny požadované informace (tj. informace o tom, komu, kdy a na základě jakého důvodu poskytoval informace z výše uvedených správních spisů stavebního úřadu) poskytl.

[22] Nelze tedy shledat, že by byl žalovaný nečinný. Důvodnost nečinnostní žaloby nemohlo založit to, že stěžovatelce nebyly poskytnuty informace, jejichž faktická existence z něčeho nevyplývá.

IV. Závěr a náklady řízení o kasační stížnosti

[23] Nejvyšší správní soud vzhledem k výše uvedenému uzavřel, že kasační stížnost není důvodná, a proto ji podle § 110 odst. 1 poslední věty s. ř. s. zamítl.

[24] O náhradě nákladů řízení rozhodl soud podle § 60 odst. 1 s. ř. s. ve spojení s § 120 s. ř. s. Stěžovatelka neměla ve věci úspěch, a nemá proto právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti. Žalovanému v řízení žádné náklady nad rámec běžné úřední činnosti nevznikly, proto mu soud jejich náhradu nepřiznal.

Poučení: Proti tomuto rozhodnutí **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 25. srpna 2020

JUDr. Lenka Kaniová
předsedkyně senátu